

Du som arbetsgivare bör inte underskatta ditt ansvar

Att tvätta kläderna hemma kan påverka arbetstagarnas säkerhet och ditt rättsliga ansvar

Arbetskläder för hög synlighet. Bild publicerad med tillstånd från Berendsen ©

Enligt EU:s lagstiftning är arbetsgivare rättsligt ansvariga för arbetstagarnas hälsa och säkerhet. Bland annat är de skyldiga att förse arbetstagarna med skyddande arbetskläder och annan personlig skyddsutrustning som följer europeiska lagar och europeiska och internationella standarder. Arbetsgivarnas rättsliga ansvar slutar dock inte där. De måste även se till att dessa standarder uppfylls under arbetsklädernas hela livslängd. Verkligheten visar dock att arbetstagarna på många företag får stå för skötsel och underhåll av sina egna arbetskläder. Detta är inte utan risk. Resultatet av en undersökning från GfK av konsumenters rutiner när de tvättar arbetskläder hemma visar att de tvättrutiner man använder i hemmet kan påverka arbetsklädernas skyddande egenskaper och äventyra bärarens säkerhet.

Arbetskläder bör inte tvättas hemma av följande skäl:

1. Vid tvätt hemma finns **ingen garanti** för att alla fläckar tas bort ordentligt och på rätt sätt, utan att försämra de skyddande egenskaperna.
2. Om arbetskläderna rutinmässigt tvättas hemma kan detta innebära att arbetsklädernas effektivitet **delvis minskas eller helt försvinner** i fråga om skyddande egenskaper, vilket därmed äventyrar bärarens säkerhet.

3. Arbetskläder som tvättas hemma varken **granskas eller behandlas på nytt** så som vid industritvätt.
4. Vid tvätt hemma **dokumenteras inte** antalet tvättar eller slitaget på kläderna, vilket gör att du går miste om viktig information om när arbetskläderna måste bytas ut.

Att tvätta arbetskläder hemma äventyrar arbetstagarnas säkerhet

Enligt resultaten från undersökningen angav i genomsnitt 80 % av respondenterna (i Storbritannien hela 92 %) att de sköter all tvätt av arbetskläder hemma, medan endast 9 % uppgav att tvätt av arbetskläder sköts av arbetsgivaren. Dessa siffror visar att arbetsgivare alltför lätt verkar förlita sig på att arbetstagarna sköter och underhåller arbetskläderna. Genom att göra så riskerar de dock att förlora kontrollen över sitt skötselansvar.

Undersökningen visar att arbetstagares rutiner när de tvättar hemma medför flera risker för arbetsklädernas skyddande egenskaper. Dessa egenskaper omfattar elektrostatiskt skydd, flamskydd, hög synlighet och skydd mot kemiska vätskor.

- Hemtvätt inriktas på att plagget ska se rent ut. 93 % av alla respondenter ansåg att deras arbetskläder var rena när de hade tvättats. Men att kläderna ser rena ut kan innebära att de bara är ytligt rena, och att det finns kvar rester av farliga ämnen som kan påverka de skyddande egenskaperna. Om till exempel fläckar av mineralolja inte tas bort på rätt sätt kan det påverka plaggets flambeständighet.
- När skyddande arbetskläder bärs i vissa arbetsmiljöer kan skadliga ämnen fästa vid dem. Om kläderna inte tvättas separat kan dessa ämnen spridas till annan tvätt. Trots detta svarar 58 % av respondenterna i undersökningen att de inte alltid tvättar sina arbetskläder för sig och privata kläder för sig, och endast 48 % sorterar alltid smutsiga arbetskläder på annan plats än övrig tvätt.
- När arbetskläder tvättas i olämplig temperatur kan deras skyddande egenskaper bli mindre effektiva eller till och med försvinna. I hemmet verkar konsumenter föredra att tvätta i lägre temperaturer, vilket ofta rekommenderas för tvättmaskiner i hemmet och av tvättmedelstillverkare.
- 68 % av respondenterna använder sköljmedel och 58 % använder fläckborttagare. Dessa hemmaprodukter kan allvarligt skada arbetsklädernas skyddande egenskaper, till exempel flamskydd eller antistatiska egenskaper. Hemmaprodukter är dessutom inte lika effektiva som professionella tvättmedel mot industriella fläckar.
- Trots att hälften av respondenterna uppger att deras arbetskläder ersätts när de blivit skadade anger 4 av 10 att de lagar sina arbetskläder själva, vilket kan minska klädernas effektivitet.
- Enligt 47 % av alla respondenter kontrollerar arbetsgivarna klädernas skick endast "då och då". Denna kontroll, som utförs antingen av arbetsgivaren eller av arbetstagaren, täcker främst visuella skador, vilket ofta resulterar i att kläderna byts ut i förtid.

- Vissa arbetskläder, till exempel plagg med skydd mot kemiska vätskor, behöver regelbundet ny behandling, eftersom tvättningen minskar deras skyddande egenskaper. Det är därför viktigt att i detalj dokumentera plaggets underhåll. Hemma kan konsumenter inte ge sådan viktig information och de har inte heller rätt teknik för att behandla kläderna på nytt.

Siffrorna är baserade på resultaten från GfK:s undersökning.*

Det som nämnts ovan visar att tvätt av arbetskläder i hemmet kan försämra klädernas skyddande egenskaper och ger inte någon information om när arbetskläderna behöver bytas ut.

Att förlita sig på arbetstagarnas tvättrutiner innebär ett risktagande för arbetsgivaren

Arbetsgivare måste vara medvetna om att det är ett komplext krav att sköta och underhålla skyddande arbetskläder och det täcker mer än att kläderna bara ska se rena ut. Att tvätta i hemmet innebär en risk att arbetskläderna inte skyddar bäraren när det verkligen behövs. Ansvaret för dessa risker ligger hos arbetsgivaren. Det finns ett alternativ som tar bort risken och osäkerheterna och ger den försäkran som krävs.

Industritvätt = kontroll + effektivt skydd

När arbetskläder tvättas av ett textilserviceföretag kan arbetsgivaren vara säker på att alla nödvändiga parametrar tagits med i beräkningen för att se till att arbetskläderna ger erforderligt skydd. Dessa parametrar inbegriper temperatur, val av tvättmedel och dosering, mekanisk rengöring, typ av fläckar och typ av tyg.

- Textilserviceföretag följer strikta europeiska och internationella standarder.
- De använder högkvalitativ teknik och sofistikerade processer genom hela tvättcykeln (sortering, tvätt, torkning och transport) för att undvika en snabb försämring av plaggens skyddande egenskaper.
- Industritvätterier har den teknik och kunskap som krävs för att granska, reparera, behandla på nytt och kontrollera arbetsklädernas skyddande egenskaper.
- Textiluthyrningsföretag använder chips för radiofrekvensidentifikation (RFID), streckkoder och annan specialiserad IT-teknik för att i detalj dokumentera underhållet av varje plagg.

Industritvätt är ett säkrare alternativ

Industritvätt hos ett textilserviceföretag är ett säkrare alternativ för skyddande arbetskläder än tvätt i hemmet. Industritvätt säkerställer att skyddande kläder fortsätter att skydda bäraren varje gång de används. Arbetsgivarna kan känna sig lugna med att det inte finns någon risk för deras arbetstagares säkerhet på grund av olämplig skötsel av arbetskläderna.

*Undersökning av GfK om "Konsumenters rutiner vid tvätt av arbetskläder hemma"

GfK:s undersökning "Konsumenters rutiner vid tvätt av arbetskläder hemma" på uppdrag av European Textile Services Association (ETSA) genomfördes mellan juli och november 2012 i Belgien, Tyskland, Polen och Storbritannien. I varje land intervjuades ca 400 personer med hjälp av en online-enkät och personliga intervjuer. Respondenterna kom från följande branscher och sektorer: bygg och anläggning, offentlig sektor, hälso- och sjukvård, maskin och verkstad, livsmedel, detaljhandel/stormarknad, jordbruk/trädgårdsskötsel, kemi/petrokemi, vägarbete och fiskerinäring. De fullständiga resultaten från undersökningen finns på ETSA:s webbplats www.textile-services.eu.